

LUXNÉ PREHODA ANNA

Újonnan nyíló vallási lehetőségek és a rendszerváltás

Előadásomban egy vallásszociológiai problémával szeretnék foglalkozni, melyet meghatároznak a rendszerváltás után életbelépő új törvények, így aktuális problémának gondolom a konferencia témáját tekintve. Közismert a Magyarországon közel negyven éven át fennálló kommunista és szocialista vezetés vallásellenessége, mely nem csak a négy történelmi egyház ellen tett lépéseket (például 1948: egyházi birtokok államosítása, 1949: kötelező vallásoktatás megszüntetése, 1950: szerzetesrendek feloszlata), hanem erőteljesen meghatározta az új vallási mozgalmak, felekezetek megjelenését és életét is. Bár ezek 1989-ig nem működhettek bejegyzett vallási közösségekként, több közülük addigra már több évtizedes múltra tekintett vissza, melyet „földalatti”, nem hivatalos módon éltek át. A rendszerváltás után életbelépő új Alkotmány magába foglalja a vallási közösségek működési szabadságát, így több jól ismert egyház abban az évben lett bejegyezve. Az Alkotmány 60. § (1) része a lelkiismereti és vallásszabadságot iktatja törvénybe, a 60. § (2) a szabad és nyilvános vallásgyakorlást és a 60. § (3) az állam-egyház elválasztását. Emellett az 1990. évi IV. tv. kimondja a felekezetek bejegyzési kötelezettségét, amit azok számának gyors ütemű növekedése igazolt az 1990-es években. Előadásomban kifejezetten két ma is működő és sok hívet számláló egyház magyarországi történetével szeretnék foglalkozni, melyek a fent bemutatotthoz hasonló „életutat” jártak be hazánkban, mindkettőt a rendszerváltást követően jegyezték be. A Hit Gyülekezetének és a Magyarországi Krisna-tudatú Hívők Közösségének rövid történeti bemutatása után előadásomban arra a kérdésre keresem a választ, hogy ezek a vallások miért és kik számára váltak vonzóvá? Mikor és milyen okból csatlakoztak ezekhez már a szocializmus alatt/után az emberek? Miért jelentettek és jelentenek máig alternatívát az újra talpra álló történeti egyházakkal szemben? Ezekre a kérdésekre élettörténeti interjúk elemzésével keresek választ.